

PEPA ROSIÑOL | Traductora de 'El bala perduda'

“Vonnegut té la facilitat d'explicar coses dramàtiques d'una manera divertida”

Kurt Vonnegut és un autor de referència als EUA —on ha estat lectura obligatòria a molt instituts— i també a Anglaterra. Mort a Nova York el 2007, a casa nostra està passant injustament desapercbut. Algunes editorials catalanes han començat, però, a traduir els seus títols, com ha fet el segell Fonoll, de

Juneda, que ha publicat *El bala perduda*, que reflecteix el Vonnegut més pacifista. Parlem amb Pepa Rosiñol, la traductora d'aquesta novel·la d'una sorprenent prosa antibel·licista. La feina del traductor a vegades no és prou reconeguda, però és el responsable final que l'obra sigui un producte digne i fidel o, per contra, desvirtuï l'original. El treball de Rosiñol aconsegueix que el lector tingui ganes de continuar llegint un dels millors escriptors del segle XX.

Kurt Vonnegut és un autor de culte als EUA, però a Europa no té tan ressò.

A Anglaterra, sí. Recordo, als anys 90, passejant per Cambridge, que vaig veure una tanca publicitària anunciant el darrer llibre de l'autor, com si fos un best-seller, però d'absoluta qualitat.

La seua prosa és molt original.

Vonnegut explica, a través de la ironia subtil, de la senzillesa —diu molt amb poques paraules— fets que poden ser molt punyents. I ho fa de manera directa, gairebé autoparòdica, encara que es permeti digressions que, lluny de desviar la línia argumental, la complementen i la il·lustren.

Traduir un autor així ha de ser molt difícil.

Durant tota la traducció, el meu propòsit sempre ha estat que Vonnegut parlés en català. És a dir, no aixafar-li aquest estil tan personal de dir les coses. Té una ironia tan intel·ligent que li llegeixes un paràgraf i et fa somriure. Però després, t'atures, i te n'adones que allò que t'ha explicat

és profund, crític. He intentat conservar aquesta qualitat tan difícil de trobar.

Com definiria l'estil de Vonnegut?

Irònic, pacifista i profundament crític amb la societat nord-americana. Ell va lluitar en la 2a Guerra Mundial, a Alemanya, i en va ser presoner. Totes les atrocitats que va veure i patir el van colpir molt —com es reflecteix perfectament en la seva novel·la més coneguda, *Escorxador Cinc*— i va condicionar tota la seva obra posterior. Era articulista a diaris molt importants dels EUA i per exemple, va ser molt crític amb la guerra d'Iraq.

Era químic de formació.

Però, el 1952 va escriure la primera novel·la i s'hi va dedicar.

Què trobarem a 'El bala perduda'?

És la història de Rudy Waltz, al qual, un fet desafortunat de la seva infantesa —dispara accidentalment un rifle i mata una dona embarassada— li condicionarà la resta de la seva vida, amb un pare que intentarà treure profit de tot això. És dramàtica però, paradoxalment, molt divertida, amb un fons de crítica cap a la naturalesa humana. Aquí rau, per a mi, una de les grans qualitats, que no l'única, de Vonnegut.

“Durant tota la traducció vaig intentar que Vonnegut conservés la ironia descarnada”